

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De speciebus Gulæ. Pars II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

nostrū. Vnde Sen. Omnes capitali supplicio cōdemnati sumus. Satis etiā videtur van⁹ labor quo homo laborat vt vermes spē didē pascat. Non est curandū quale inueniat carnē vermes, vel pingue, vel macilentā. Carnē impinguare, est vermibus escam praparare. ¶ Sextū est q̄ domina gula totū laborem hominis requirit. Vnde Ecclē. Omnis labor in ore eius. ¶ Vltimū faciens ad detestationem huius vitij est cōmendatio sui cōtrarij, scilicet cōmendatio Tēperatiā vel Ieiunij. Sed de hoc alibi dicetur.

De speciebus Gule.

P A R S I I.

Sequitur de speciebus huius vitij, quæ sunt gastrimargia, siue comesatio & ebrietas. Dicitur autē gastrimargia, eo q̄ in castris ventris omnia mergantur. Ad cuius detestationem sufficiant ea quæ ad detestationem gulositatis superius dicta sunt.

Quæ mala veniant ex Ebrietate.

Sed ad detestationē ebrietatis, quæ semp vitiosior est, aliqua addemus. Primū est, q̄ ebrietas proditiose agit. Exercit⁹ enim illius pacificē recipitur, & pōt nocet. Vnde Prouer. 23. Ne intuearis vinū quando flauescit, cum splenderit in vitro color eius: ingreditur blāde: ecce pacificus ingressus, sed in fine mordebit vt coluber: ecce nocuentū. ¶ Secūdo facit ad detestationē huius vitij multiplex maledictio, quā De⁹ ebriis facit. Vnde Esa. 5. Væ qui cōsurgitis mane ad ebrietatē sectandā & potandum vsq; ad vesperū. Et pōt eodē cap. Væ qui potentes estis ad bibendū vinū. ¶ Tercio dicitur contra aliquos qui gloriantur ex hoc q̄ possunt multū vinū sustinere. Et Esa. 28. Væ coronæ superbiæ ebriis: phiraim. Et prou. 23. Cui væ? cuius patri væ? cui rixa? cui fouæ? cui sine causa vulnera? cui suffossio oculorū? nōne his qui morantur in vino, & student calicibus epotandis? Et dicit Glos. super illud, Cui suffossio oculorū. Immoderatus haustus vini exterioris & interioris visus ingerit cæcitātē. ¶ Tertio facit ad detestationem huius vitij hoc q̄ omnia bona dissipat in homine. Bona gratiæ dissipat vsq; ad fundamentū eorum, scilicet vsque ad fidē. Vnde Ecclē. 19. Vinum & mulieres apostatare faciunt sapientes: bona etiā naturæ exterminant vsq; ad insensibilitatē. Vnde rouerb. 83. dicit ebriofus: Verberauerunt me, & non dolui: vulnerauerunt me, & non sensi. Vnde August. Ebrietas aufert memoriā, dissipat sensum, confandit intellectum, concitat libidinem, inuoluit linguam, corrumpit sanguinem, omnia membra debilitat, vitam diminuit, & omnē salutem exterminat. ¶ Quarto facit ad detestationē huius vitij hoc quòd dicit Augustin. super illud Genes. 43. Biberunt, & inebriati sunt

sunt cum illo, verbum inebriandi vt ait August. pro saturitate ponitur. Et post subiungit Inebriari, vt inebriantur ebriosi, nec ipsi terræ est vtile, quoniã maiore humore quàm sufficit, corrumpitur: sic vita ebriosi qui nõ satietate se replet, sed emergitur diluuiõ. ¶ Quintõ facit ad detestationem huius vitij, quod Grego. de illo dicit: Ebrietas, inquam, est blandus dæmon, dulce venenum, suauè peccatum: quam qui habet, non se habet: quam qui facit, non facit peccatum, sed totus est peccatum.

¶ *De alijs quinque speciebus Gulae secundum Gregorium*

ALTERA distinguitur quinque species huius vitij à Greg. super illud Gen. 27. vbi dicit Esau Jacob: Da mihi de coctione hac rufa. ¶ Prima species est, cum quis horam comedendi præuenit: vt legitur de Ionatha 1. Reg. 14. Talis timere potest illã maledictione quæ habetur Eccl. 10. Vt tibi terra, cuius rex puer est, & cuius principes manè comedunt. Terra intelligitur hic homo. Terra enim est, & in terram ibit. Rex est liberũ arbitrium, qui animã habet regere. Principes intelliguntur quinq; sensus: sicut illi qui verũ Deum colunt, ab honore & obsequio diuino diem inchoare volũt: sic illi quorũ Deus vter est, primo quarunt regnũ Dei sui. Regnum Dei eorum, est esca & potus. ¶ Secunda species est, quãdo aliq; nimis delicatã vult habere, vt legitur Numeri 11. de filij Israel, qui in eremo carnes desiderabant. Et in Luca legitur de Diuine epulone, q̄ epulabatur quotidie splendide, Seneca: Palatũ tuũ fames excitet, non sãpores.

¶ *Triplici ratione ostenditur quare homo non debeat quære: e delicata.*

TRIPLEX autẽ ratione non debet homo quærere delicata. ¶ Primõ propter naturã vasis cui cibos quos sumimus infundimus: corrumpit enim quicquid infunditur. Si quis haberet aliquod vas quod corruperet vinũ quando est infusum, ipse nõ infunderet ibi de meliori quod haberet. Ad hoc pertinet quod legitur Ioel. 1. Vlulate qui bibitis vinũ in dulcedine: perit enim ab ore vestro. ¶ Secundõ propter hoc: quia cum delectabilia tibi dantur in adiutorium carni aduersus spiritum concupiscenti, fiunt duo cõtra vnum, & vincitur spiritus. Vnde Bernard. de condimentis: Sufficit vt comestibilia fiant, non concupisibilia. Sufficit enim concupiscentiã malitia sua: quæ cum vix aut nullo modo pertransire possit ad finem explendæ necessitatis, nisi per viam quantæcunque delectationis si cõperit habere irritamenta, fiunt duo cõtra vnum, & periclitatur continentia. ¶ Tertiõ, cum carnũ deliciae dantur, vult eas post ex consuetudine habere. Vnde Prouerbiorum 22. Prouerbiũ est,

Adolescēs iuxta viā suam, etiā cum senuerit, nō recedet ab ea. Cum homines timeant tantū malā consuetudinem, q̄ etiā à dilectissimis non sustineāt eam super se adinueniri: mirum est quomodo seruo nequam, scilicet corpori hoc tolerare volunt. ¶ Tertia species est quādo quis nimis sumit: vt legitur de Sodomitis, Ezech. 16. Hierony. Pluuia illa optima est quæ sensim descendit: subitus autē & nimius & præceps imber, arua subuertit. Similiter nimius cibus nocet. ¶ Quarta species est studiositas quæ pertinet ad sollicitudinē & curiositatē laurē præparandi: vt legitur de filiis Heli. 1. Reg. 2. De studioso dicit Isid. Tota die epulas ruminat, qui ad explendā gulam vespere delicias præparat. Talis est quasi animal ruminās. Sed in hoc differt à ruminātibz animalibus, quia bruta animalia ruminantia rumināt post sumptionem cibi, sed talis ruminat ante. ¶ Quinta species, est quum quis nimis auidē, vel ardentē sumit cibū: vt legitur de Esau. Gen. 25. Vnde Eccle. 27. Noli auidus esse in omni epulatione, neque te effundas super omnem escam. Et August. Melius est piscibus vesci more domini, quā lenticula more iumentorum. Signum fœdæ auiditatis est in sumendo cibū, tremor manuum scyphū & bolum tenētium, effusio vultus exterioris super cibaria, cū toruis oculis, quam comitatur effusio vultus exterioris super escam, quæ est quando sic animus ad cibum ardore trahitur, vt aliquid cogitare nō sinatur. Signū etiam huius fœdæ auiditatis est inordinatio scindēdi panem, masticandi cibum & sumendi. Bern. Etiam ad sanitatē corporis quanto cibus honestius & ordinarius ingeritur, tanto facilius & salubrius digeritur. Contra auiditatem istam consilium est interponere psalmum vel aliam orationem. Hæ species cōtinentur in hoc versu: Præ, properē, laurē, nimis ardentē, studiōsē,

¶ *De alijs quatuor speciebus Gule.*

POSSUNT etiam addi his quinque speciebus aliæ quatuor species. Prima est, quū quis nimis frequenter sumit cibū. Sufficit homini sano sumere bis in die ad plus cibū. Frequēs autē sumptio cibi multū nocua est, corpori, secundū enim artē medicinalē, vna de deterioribus rebus est apponere cibū super cibū indecoctū. Alia species est, quādo quis variis ferculis vult vti. De qua varietate dicit Seneca: Fastidientis stomachi est multa degustare, q̄ vt varia sunt & diuersa inquināt, nō alūt. Sicut aliqua sunt, quæ diuisa placēt, cōiuncta verò nobis abominabilia sunt: sic cōiunctio tot diuersorū ferculorū in stomacho interdū est abominabilis naturæ. Tertia species est, quum quis noua

requirit

requirit & inconſueta. Quarta, cum pretioſa vel ſumptuoſa, nõ habens etiam reſpectum ad hoc quòd ſint magis ſaporofa.

De quatuor ſatellitibus quibus vitur vitium Gulæ. PARS III.

Dicte de ſpeciebus huius vitij, cõſequenter dicendũ eſt de quibusdã ſatellitibus, quibus vitur vitium iſtud: quæ quatuor ſunt præcipuè. Primum eſt ambitio, de qua dicit Sapiens: Non magno nobis conſtat fames, ſed ambitio. Maiorem partem eorum quæ expendunt ſuperbi, faciunt ad paſcendũ oculos hominum. Sed ſi nullus hoc deberet ſcire, ipſi quandoque non expenderent decimã partem eorum, quæ expendunt. Alia tria ſunt, ciborum delectabilitas, ſive ſit ex generibus ciborum, ſive ex modo præparandi, & ciborum varietas, & qualitas.

De octo remediis contra vitium Gulæ. PARS IIII.

Sequitur de remediis cõtra vitium iſtud, quæ octo ſunt. ¶ Primum eſt ſermo diuinus. Hoc remediũ docet nos Dominus Matth. 4 vbi dicit diabolo tentanti ipſum de vitio gulæ: Non in ſolo pane viuit homo, ſed in omni verbo quod procedit ex ore Dei. Et Greg. Frequens ſumptio cibi ſpiritualis interdũ inducit contemptum & obliuionẽ cibi corporalis. ¶ Secundũ remedium eſt moderata occupatio. Hoc remedium inſinuat nobis Salomon in Proverb. 21. Deſideria occidunt pigrum noluerunt enim quicquã operari manus eius: tota die concupiſcit & deſiderat. Homo otioſus patitur famem vniuerſalem. Aures enim eius eſuriũt rumores, oculi vanitates gula cibos: ſed occupatio in magna parte ſedat famem iſtã. Mallent autẽ ſpecialiter hæc duo remedia, ad hoc ne homo horã præueniat, vel ne nimia ſolicitudinẽ de cibo ſibi præparãdo habeat. ¶ Tertiũ remediũ eſt, elongatio ab his qui dant occaſionem excedendi in cibo vel potu, ſicut eſt delectabilitas, vel varietas, vel nimietas ciborum. Licet enim illud quod legitur Eccleſ. 21. Quasi à facie colubri fuge peccata: & ſi acceſſeris ad ea, ſuſcipiet te: videatur generaliter dictum de omni peccato: ſpecialiter tamen hoc reſerri poteſt ad illa peccata in quibus tentat ſuauietas vel voluptas. In illis enim in quibus aduerſitas tentat, melius poteſt expectari conſictus: vnde non eſt ſecurum accedere ad mentem, vbi nimia, vel varia, vel delicata ſunt appoſita homini, qui vult curari ab hoc vitio. Hoc inſinuat nobis Genef. 3. vbi ſic legitur: Vidit mulier lignum quod bonum eſſet ad veſcendum, & pulchrũ oculis & delectabile aspectu, & tulit de fructu illius & comedit. Vnde dicit Gregorius: Non licet intueri quod non licet cõcupiſci. Et Eſa. 28. loquẽs de flore gloriæ exultationis, di-